

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Vande H. Maghet Geertrvyt Abdisse Tot Eisleben

Gertrudis <de Helfta>

T'Hantvverpen, [1607]

Vande groote glorie der ghener, die hen heel besteden tot den lof Godts
ende salicheydt der sielen, na het exempel van S. Augustijn, S. Dominicus,
ende S. Franciscus, &c. Dat LII. Capittel.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43080

S. Augustijn met soeter melodie der amourensse penitentie met de viericheyt bande brandende liefde Godts. Want in beyde hun herten clonc sulcken melodie des soetichets dat het qualijck te onderscheyden was/welc van beyden den Ghrest bande toehoorders meest vermaecte. Doen seyde S. Bernaert tot haer/ dit is het ghesanck/ waer van dat de Schrifstuere spreekt/ seggende: Omnis illa Deo sacrata & dilecta ciuitas plena modulamine in laud. &c. Wāt het herte van elc bande Heylighen singht gheuerlijc den Heere soetlydendē lof na het onderscheydt van hun beughden.

Vande groote glorie der ghener, die hen heel besteden tot den lof Godts ende salicheydt der sielen, na het exempel van S. Augustijn, S. Dominicus, ende S. Franciscus, &c.

D A T L I I. C A P I T T E L.

So dan op den feestdagh banden glorieuse Bisshop S. Augustijn/als men inde besperen sanck het Resp. Vulnerauerat charitas, soo heeft hem den doozlichtigen Prelaet veropenbaert/ staende in een groote glorie / en als met beyde sijn handen sijn herte (dat dicwils met de liefde Godts doozwont was geweest) open doede/ heeft dat aen den Heere ghepresenteert tot sijnen lof / inde ghedaente van een de schoonste roose/ de welsche dooz den wonderlijcken reuch van haer welriekentheyt onwtsprekelijc alle de inwoonders des Hemels vermaecte. Maect dese den eertweerdigen Vader deuotelijc groetende/ bat vooz alle die haer beuolen waren/ en doock vooz die een sonderlinge deuotie tot hem hadden. En hy scheen opt deuootste te bidden vooz sijn den Heere/ dat alle de herte der gener die dooz sijn

De glorie van S. Augustijn.

De goedertierenheydt der Heyligen tot de gene die tot haer de goozijn.

ſijn berdienſten begeerden te verrijgen biericheyt vande Goddelijcke liefde/ op dier boeghen gelijck ſijn herte was bloeyende/ ſouden oock eewelijc groen zynde en bloeyende reuc geuen inde tegewoordicheyt vande Goddelijcke maieſteyt / tot lof ende glozie vande blinckende en altyt eerweerdige Dybuldicheyt. Maer ſooſe na haer beſte onder de ſtettene haer tot deuotie begaf/ begeerde ſy te weten met wat loon dat den Godtweerdigen Prelaet geloont wert/ hoor dat hy (gelijc hy inde boecken van ſijn belijdeniſſe betuyght) ooc leuende inden lichame noyt verſaeyt en toſte worden / in te beemerckē de diepte van den Goddelijcken raedt/ ouer de ſalicheyt vant menſchelijc geſlachte. Ende terſtondt is haer verroont geworden den ſelfſten eerweerdighen Vader in een ontwtſprekelijcke glozie. Ende na dat van Eſaias / Lætitia ſempiterna ſuper capita eorum, dat is/ een eewighe blijdſchap is ouer hun hoofden/ ſoo ſcheen bouen ſijn hooft eenen ſoo wonderlijcken bol/ die ooc in hem ſeluen was ontwtſprekelijck / gheuoechlijck/ die door een ras ghewelt ſonder ophoutwen in hem ſeluen omrolde met verſcheydenheyt van hemelen en beruen/ beroozſakēde

Een om-
lōmering
vā de vvel
luſtē van
S. Auguſt.

Beloonia
ge vande
H. gepey
ſen ends
ſtuderea.

Sijn gehoer werdt oock ontwisprekelyck ver-
 heught door de omloop vanden boel. Waer
 door werdt geloont sijn scherpsste verstandt dat
 hy op sijn werste beste ghestiert hadde tot de
 Goddelijcke dingen. Tot hem soo waerby ooc
 een leuentmakende welriekentheydt van een
 het soetste windekē / hem vergeldende door die
 begeerige genoechte / waer door hy hem heel tot
 Godt ghekeert hebbende / versmaeyt heeft alle
 vergaenckelijcke genoechte. Daer by werdt ooc
 het geheimelt sijns monds vermaect met eenē
 den soetsten smaek; om dat hy in sijn seluen
 Godt den Heere genoechte aenghedaen hadde
 die so seer sijn genoechten begeert te hebben in
 het herte der mensche / in het wele naert moort
 vanden Wyseman hy sijn wellusticheyt gheset
 heeft. Hy werdt ten lesten bespreydt door den
 menighbuldigen omloop vanden boel met eenē
 den aengenaemsten reghen / die alle sijn wesen
 gheheel verfraeyde door een soete vermakelijc-
 heyt / waer door gheloont werden alle de oeffe-
 ninghen van sijn lichaem / waer mede hy met
 alle sijn maght gezocht hadde inden lof ende
 liefde Gods / ende profijt vande Kercke / ghe-
 trouwelijc hem oeffenende met woorden ende
 schriften ende clare voorbeelden aller denghde.
 Ende in dese wonderlijcke verheuginghe van
 desen treffelijcken Vader werdt alle dat he-
 melsch hof soo rijc gemaect dat de ouerbloed-
 heyt van dese dingen alleen ghenoech secken te
 zijn door hen alle. Ende de Heere seyde tot dese
 siele: Siet hoe dat desen mijnen beuinden vrist
 blinkende is door een suetwitte supnerheyt /
 ende aengename ootmoedicheyt ende vierighe
 liefde. Waer op dese door verwonderinghe sey-
 de: O Heere hoe segdy dat desen is blinkende
 door

De ghe-
 meynscap
 der blij-
 schap en
 glorie der
 Heyligen

dooz een sneeu witte ſupuerhepdt / die hoe mel
 dat hy alle eerweerdighepdt verdient om ſijn
 hepligh leuen: ſoo iſt nochtans dat hy ſoo lan-
 gen tijdt gedooft heeft int ghelooue / waer-en-
 tuſſchen hy ſonder twiſſelen eenighe ſinnetten
 gecregen heeft? De Heere antwoorde: dat ick
 hem ſoo langen tijdt wt den wegh hebbe laten
 dolen is gheſchiet op dat na maniere van ſpre-
 ken in hem soude luyſter hebben mijn Godde-
 lijcke beſtierre / waer dooz ic ſoo lijdsaelijc
 ende bermhertelijc hebbe verwacht ſijn wi ge-
 ſtelde bekeeringe. Ende daer hy ooc mijn goe-
 dertieren bermhertichep: waer dooz ic hem ſo
 melweerdelijc wederom geropen hebbe / ende
 mijn goedertierenhep / waer dooz ic hem ſou-
 der ſijn verdienſten ſoo wtuenende met gratie
 boozcomen hebbe. Als deſe nu na deſe woorden
 neerſtelijck beſchouwende was het cieraet van
 deſen hoogen Pzelaer / ſoo vertroonde aen haer
 in ſijn cleederē een criſtallijne puerhep / onder
 de welcke deſe dyp / te weten: ſupuerhepdt / oot-
 moedichepdt ende liefde / als van verſcheyden
 beruen bedeckt waren met een wonderlijcke
 genoechlijchep / ghelijc het gout ſchijnt dooz
 criſtael. Doen ſeyde deſe tot dē Heere: En heeft
 mijnen Heere uwen be minder den ſalighſten
 Bernaert niet geſocht ſoo ſeer hem te verheugē
 in v als deſen deuootſten Augustijn? Wiens
 glozie ick leſtent ſiende niet en hebbe connen
 bemerken dat hy met diergelijcke genoechten
 bzolijck was? De Heere antwoorde: Mijnen
 wtuercozen Bernaert die heeft booz elck dat hy
 verdient heeft eenen bouenouerbloedigen loon
 ontfanghen / maer de cleynehep van v begriyp
 en laet v niet toe oock het minſte vande glozie
 van mijn hepligen te vollen dooz ſien. Hoe veel

te min de glorie van soo grooten Heplighen.
 Des niet-te-min eenighsins de begeerte van b
 deuotie voldoende/ hebbe ic b verscheyden ver-
 diensten der Hepligē vertoont: op dat ghy daer
 in genoechte hebbende noch meerder soudt ons
 steken worden tot mijn liefde/ ende ooc op dat
 ghy blyckelijc sout onderbinden dat int hups
 van mijn Dader veel woonstedē zijn/ ende om
 dat ghy oock soudt verstaen wat het is/ t'gene
 tot lof van elc van mijn Hepligen geseyt wort,
 Non est inuentus similis illi, qui conseruaret le-
 gem excelsi, dat is: Daer en is niemant sijns
 gelijc gevonden/ om de wet vandē alderhooch-
 sten te onderhouden. Want inder waerheyt
 daer en is niet eenen Hepligen soo den anderen
 in glorie ghelick/ oft hy en is eenighsins door
 eenige verdienste met dien angelijc. Mademael
 dā se yde sp/ Heere Godt des waerheys dat dese
 dingen soo zyn/ gewerdicht v aen my onweerd-
 dighe yet te beropenbaren vande verdiensten
 vande teere Agnes en de glorieuse Catharina/
 welcke Maeghden isc van ioncs op beminde
 hebbe. het welck alse vercregen heeft/ ghelijck
 verhaelt is op haer scestdagen: so heeftse daer-
 en-bouen yet begeert te wren vande verdien-
 sten vande Heplige Daders/ te weten: van S.
 Dominicus en S. Franciscus/ die Capiteynē
 geweest waren vande twee Ordenē. Door wiēs
 beneerstigen de Kercke Godts wonderlijck op
 een nieu verbeterc is geworden. Soo zijn haer
 dan beropenbaert gheworden de twee vooz-
 eertweerdige Daders in een blinkende glorie
 niet ongelijc in verdiensten met den glorieusen
 Dader S. Benedictus / verciert met de lusting-
 heyt van bloepende roosen/ hebbende scepters
 van blinkende schoonheyt/ hoogt beneerstigen
 oock

Verschey-
denbz der
glorie in
de Heyli-
gen Gods

Verstaet
voor soo
veel den
loon be-
langt vā
hoofc. Ca-
piteynē, te
zijn vāde
Ordenen.

doek bande geleertheyt/ dooz de welke ſy vol-
herdt haddē int preken ter eere Godts tot pro-
fijt bande ſielen/ ſoo ſcheen ende blonc in hen
de gelijefozmicheyt der verdienſten bande heyl-
ghſte Vaders S. Auguſtijn ende Bernaerd/
gelijc ſy in dit leuen de ghelijckeniffe van hun
deughden beneerſticht hadden na te volghen.
Dit onderſchept waſſer nochtās tuffchen hen-
lieden/ dat de verdienſten van S. franciſcus
meest berciert warē met een wjnemende oot-
moedicheyt / maer de verdienſten vanden glo-
riufen Vader Dominicus die bloncken meest
datſe dooz vierige begeerten berheuen werdē.
Alſſe onder de Miſſe met de meeste deuotie haer
tot Godt begaf/ ende tot de dingen die daer ge-
ſongen werden/ ende alſmen begoft de Sequen-
cia wederom berheuen zjnde inden Gheest/ iſſe
gebrocht geworden hooz den thoon des maie-
ſtrepts. Doen ſongen alle de heylighen ter ghe-
dachteniffe ende om de eerweerdicheyt wil van
alle de gheestelijcke welluſtricheden (dooz welc-
kers genietinghe ſy den voozleden nacht inde
beſchouwinge bande glozie van ſulcken weer-
digen Biſchop als S. Auguſtijn/ ende andere
hooz. berheugt getweest was) ſeer ſortelijc hooz
de ſiele van deſe Maeght/ die dit geſien heeft/ de
ſes eerſte heerſen bande Sequentia, te weten/
Interna feſti gaudia noſtra ſonat harmonia, ende
de ander bijf bernolghens/ van welker elck
woozden deſe ſiele was genietēde een wonder-
lijc verſtant/ ende daer by genoechte/ ende als
den ſeften heerſ wt was / ſoo hebben alle de
heylighen geſwegen/ wenckende aen de ſiele/ dat
ſy wederom de ſes verholgende heerſen ſoude
ſingen t' hunder eere/ gelick ſy de eerſte heerſen
t' hunder eere geſongen hadden/ ende ſoo ſy ſoe-

Het ciraet
vā S. Frā-
ciscus des
ootmoe-
dicheyts.
De vieri-
ge beger-
ten van S.
Domini-
cus.

lijcs intonerende na haer ghetwoonte dooz dat soetste orgel van het herte van Iesus Christus hief op tot lof van het hemels Jerusaleim/seggende: Beata illa Patria, ende de vijf beerssen daer na verbolgens: dooz welkens elchs woorden schenen in alle de Heplighen ontwsprekelycke blyschappē wederom vernient te worden. Dit gedaen zijnde/ de Heere Iesus haer soetelijcks seest bewysende sanc soetelyc dese twee beerssen/ te weten: Hoc in hac valle misera, ende quo mūdi post exilia, &c. Ende ondēt dese dinghen als renen goedertieren Meester / ia als eenen den goedertierenste Vader/ soo onderrechte hy sijn dochter/ hoe datse lettende op den Goddelijckē dienst in dese werelct de eeuwige blyschap soude verdienen. Daer na alle de Choozen der Engelen/ presenterende alle de belosten vande Kercke songhen t'samen: Harum laudum præconia, met welke lof-segginge hen voegende alle de andere Heplighen ter glozen Godts gauen lof aen sulcken grooten Prelaet met iubilatīe / de ander beerssen daer hy voeghende. Daer-entusschen den Heplighsten Vader Augustinus doozstralēde met ontwsprekelycke/ ia ontweerdeerlijcke lichten der Hemelseher glozen den heelen ombanck der Hemelen / maeckte dien verheught met nieuwe welkusticheden der blyschappen. Ende dooz sijn gebet aē de leste twee beerssen/ te weten: Cuius sequens vestigium, &c. heeft de Heere gegeuen een milde benedictie: op dat sijn woorden de daer souden becomen ouer alle die den voorsz. nu dickwils gheueinden Bisschop met deuoten lof vieren.

Alsmen
dickwils
deuotelic
indē diēst
Godts is
maghmē
in dit leuē
de eeuwige
blyd
schap ver
diēnen.

Vanden